

ZUPANIJSKI SUD
U GOSPIĆU
PRIMLJENO

Dne 07.07. 18/2005
Broj: K-11 18/05-60A

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
ZAGREB

Broj: I Kž 573/00-3

RJEŠENJE

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Katice Jelić, kao predsjednice vijeća, te Ileana Vinja, Josipa Budinskog, Vesne Vrbečić i Dražena Tripala, kao članova vijeća i višeg sudskog savjetnika Zdravka Stojanovića, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv opt. Radoslava Čubrilo i dr., zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. KZRH, odlučujući o žalbi optuženika podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Gospiću od 14. lipnja 2000. godine broj K-5/98, u sjednici održanoj dana 5. svibnja 2005. godine, u prisutnosti zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Tomislava Dujmića,

riješio je:

Prihvata se žalba opt. Radoslava Čubrilo, opt. Milorada Čubrilo, opt. Milorada Žegarca, opt. Petra Ajdukovića i opt. Gojka Mrkailo, te se njezinim prihvaćanjem i po službenoj dužnosti, ukida prvostupanjska presuda i predmet vraća sudu prvog stupnja na ponovno suđenje pred potpuno izmijenjenim vijećem.

Obrazloženje

Pobijanom presudom u odsutnosti su oglašeni krivima opt. Radoslav Čubrilo, opt. Milorad Čubrilo, opt. Milorad Žegarac, opt. Petar Ajduković i opt. Gojko Mrkailo zbog učina kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. KZRH, pa su opt. Radoslav Čubrilo, opt. Milorad Čubrilo, opt. Petar Ajduković i opt. Gojko Mrkailo osuđeni na kaznu zatvora od po dvadeset godina svaki, dok je opt. Miloradu Žegarcu izrečena kazna zatvora u trajanju od petnaest godina.

Ujedno, opt. Bogdan Šobat i opt. Bogdan Čubrilo su oslobođeni od optužbe temeljem čl. 340. toč. 3. ZKP/93, da bi počinili kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. KZRH, činjenično i pravno opisano u izreci te presude.

O troškovima kaznenog postupka nije odlučeno.

Protiv te presude podnose zajedničku žalbu opt. Radoslav Čubrilo, opt. Milorad Čubrilo, opt. Milorad Žegarac, opt. Petar Ajduković i opt. Gojko Mrkailo po svom

zajedničkom branitelju Ognjenu Šimiću, odvjetniku iz Crikvenice, zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, te pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, s prijedlogom da se pobijana presuda u svom osuđujućem dijelu ukine i u tom dijelu predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Sukladno čl. 373. st. 1. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99, 58/02 i 143/02, dalje: ZKP), spis je dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske na dužno razgledanje, a spis je vraćen s prijedlogom zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Petra Pulišelića, da se žalba optuženika odbije, a prvostupanjska presuda u cijelosti potvrdi.

Žalba optuženika je osnovana.

Točno je da je sud prvog stupnja u obrazloženju svoje presude počinio bitne povrede odredaba kaznenog postupka, iako, doduše, ne iz onih razloga koji se naznačuju u žalbi. Naime, već je u ranijem ukidnom rješenju ovog Vrhovnog suda bila skrenuta pažnja žaliteljima da time što "u pobijanoj presudi nema dovoljno razloga o odlučnim činjenicama" još nije počinjena apsolutno bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP-a, jer ista postoji onda kada presuda uopće nema razloga ili kada u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama, dok nedovoljnost tih razloga ne predstavlja naznačenu procesnu povredu, već, eventualno, može predstavljati žalbeni osnov pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.

Međutim, ispitivanjem prvostupanjske presude u povodu ovog žalbenog osnova, ali i po službenoj dužnosti u smislu čl. 379. st. 1. ZKP-a, ovaj Vrhovni sud je našao, da su u obrazloženju presude počinjenje apsolutno bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP-a, zbog čega se ta presuda u drugostupanjskom postupku ne može s uspjehom ispitati.

Prije svega, obrazloženje prvostupanjske presude ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama.

Uvodno treba reći da svaki navod iz činjeničnog opisa kaznenog djela za koje su optuženici oglašeni krivima, mora biti jasno i razumljivo obrazložen, tj. u presudi trebaju biti dani razlozi o dokazanosti pojedinih činjenica navedenih u izreci presude, jer je u protivnom počinjena bitna povreda iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP-a, kao što je to ovdje slučaj.

Naime, iz činjeničnog opisa kaznenog djela navedenog u izreci prvostupanjske presude proizlazi, da su optuženici, između ostalog, "odveli od svoje kuće Sekulić Milana, vezali ga i odmah ubili".

Međutim, u obrazloženju presude o tom utvrđenju izostaju bilo kakvi razlozi, čak što više, nije obrazloženo da li su i koji dokazi u pravcu tog utvrđenja izvedeni. Ovdje je važno reći, da iz provedenog očevida na licu mjesta proizlazi, da je tamo pronađeno ukupno pet muških leševa, identificiranih pod imenom Stjepan Katalinić, Jure Sekulić, Marko Pavičić, Ivan Ivezić i Martin Šarić. Isto tako, provedena je obdukcija tih leševa temeljem čega je

utvrđena smrt imenovanih osoba. Nasuprot tome, u pogledu utvrđivanja činjenice smrti Milana Sekulića nisu pribavljeni nikakvi materijalni dokazi, niti su svjedoci na tu okolnost saslušani, pa, za sada, ostaje nejasno temeljeni kojih razloga sud prvog stupnja zaključuje da je i ta osoba kritične prilike ubijena, te da su joj život oduzeli upravo optuženici.

Stoga se prvostupanjska presuda, u odnosu na taj navod svoje izreke, uopće ne može ispitati.

Nadalje, u obrazloženju pobijane presude reproduciraju se iskazi troje svjedoka, ali samo u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje identiteta osoba koje su kritičnog dana bile nazočne u mjestu Lovinac ispred kuće svjedoka Mile Račića, pa se nastavno zaključuje da su optuženici, kao pripadnici četničkih formacija i milicije tzv. "SAO Krajina" iz svog sela Raduč napućenog srpskim stanovništvom kritičnog dana "upali" u selo Lovinac napućeno hrvatskim stanovništvom, te su izvodili mještane iz njihovih kuća, nakon čega su ih odveli oko dva kilometra udaljeno od Lovinca, gdje su ih ubili. Sud prvog stupnja smatra utvrđenim, da su to učinili upravo predmetni optuženici, jer "nema naznaka da bi to učinila koja druga grupa neprijateljskih vojnika".

Međutim, u obrazloženju prvostupanjske presude uopće nema razloga o utvrđenjima iz činjeničnog opisa vezano za zaključak da su optuženici kritičnog dana još i izvršili minobacački napad na mjesto Lovinac dana 5. kolovoza 1991. godine, te su tom prigodom palili obiteljske kuće i gospodarske zgrade, iako su za takovo postupanje u izreci presude oglašeni krivim. Doduše, iz iskaza svjedoka Mile Račića moglo bi se zaključiti da je kritičnog dana u njegovom dvorištu spaljena jedna gospodarska zgrada, ali o tome u obrazloženju presude nema niti riječi.

Nadalje, u obrazloženju prvostupanjske presude postoji znatna proturječnost između onoga što se navodi u razlozima presude o iskazima saslušanih svjedoka i samih tih iskaza danih tijekom postupka. Ova ista postupovna povreda bila je počinjena i u ranijoj presudi suda prvog stupnja od 6. srpnja 1994. godine, te je upravo ta povreda već bila razlogom ukidanja, kako je to obrazloženo u rješenju ovog Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 16. ožujka 1995. godine (list 96-98 spisa).

Sada prvostupanjski sud, usprkos obrazloženju ranijeg ukidnog rješenja, čini istu povredu.

Naime, prvostupanjski sud u obrazloženju presude navodi da je na osnovu iskaza svjedoka Mile i Mande Račić, te Mile Mataića nedvojbeno utvrdio da su upravo optuženici kritičnog dana upali u selo Lovinac i odveli mještane koji su osam dana kasnije pronađeni mrtvi u polju dva kilometra udaljenom od Lovinca. Međutim, svjedok Mile Račić, kao glavni, i za sada, jedini očevidac, u svom iskazu izričito tvrdi da je kritičnog dana u grupi "četnika" koji su odvodili mještane prepoznao samo opt. Radoslava Čubrila zv. "Rade Borkin", dok opt. Milorada Čubrila i opt. Petra Ajdukovića nije vidio u toj grupi, ali je od drugih čuo da su i oni viđeni u selu. Za opt. Milorada Žegarca misli da je bio prisutan, ali ne može sa sigurnošću tvrditi, dok je siguran da opt. Gojka Mrkaila te prilike uopće nije vidio.

Dakle, iz iskaza navedenog svjedoka nikako se ne može zaključiti da je svo petero optuženika "nedvojbeno" bilo prisutno na mjestu događaja.

Svjedok Manda Račić nije očevidac događaja, jer je nailaskom "četnika" pobjegla iz sela, ali je od svog supruga Mile Račića čula da je on vidio opt. Radoslava Čubrila. Toga dana, kada je išla potražiti stoku, u polju je susrela opt. Gojka Mrkaila kako ide u pravcu svoje kuće u Raduču, ali nema drugih saznanja vezano za događaj iz optužnice.

Na koncu, svjedok Mile Mataić uopće nema osobnih saznanja o događaju, već samo iz priče nekih ljudi od kojih je čuo da su mještane, koji su kasnije ubijeni, odvodili "četnici iz Raduča", te da su među njima bili Petar Ajduković, Gojko Mrkailo i jedna osoba po nadimku "Peko".

Dakle, kada se u obrazloženju presude navodi da je temeljem iskaza tih svjedoka "nedvojbeno" utvrđena nazočnost svih optuženika na mjestu događaja, a sud već iz same nazočnosti utvrđuje i da su oni lišili života oštećenike, tada se očito u razlozima presude tvrdi nešto drugo od onog što su spomenuti svjedoci iskazali, pa je time, osim počinjene bitne povrede postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP-a, i činjenično stanje, za sada, ostalo pogrešno utvrđenim, kako to osnovano ističe žalba.

Stoga je pobijanu presudu, prihvaćanju žalbe, i po službenoj dužnosti trebalo ukinuti i vratiti sudu prvog stupnja na ponovno suđenje, ali sada pred potpuno izmijenjeno nadležno vijeće.

Prilikom ponovnog suđenja sud prvog stupnja će opet ispitati sve svjedoka te će pomno analizirati njihove iskaze, kako same za sebe, tako i u vezi s drugim dokazima. S obzirom da se ovdje radi o vrlo teškom i mučnom događaju vezanom za ratna zbivanja u Republici Hrvatskoj, kojom prilikom je ubijeno najmanje pet osoba hrvatske nacionalnosti, sud prvog stupnja će na odgovarajući način (putem poznatih svjedoka, mještana, policije i sl.) pokušati utvrditi osobe koje bi imale saznanja o inkriminiranom događaju, te ih saslušati u svojstvu svjedoka. Ovakova uputa već je dana sudu prvog stupnja prilikom ranijeg ukidanja prvostupanjske presude, ali ju je sud propustio akceptirati. Nakon tako prikupljenih dokaza, sud prvog stupnja će ponovno ocijeniti da li su i koji od optuženika počinili predmetno kazneno djelo, te će donijeti novu, na zakonu osnovanu presudu koju će i valjano obrazložiti.

Slijedom toga trebalo je odlučiti kao u izreci ovog drugostupanjskog rješenja.

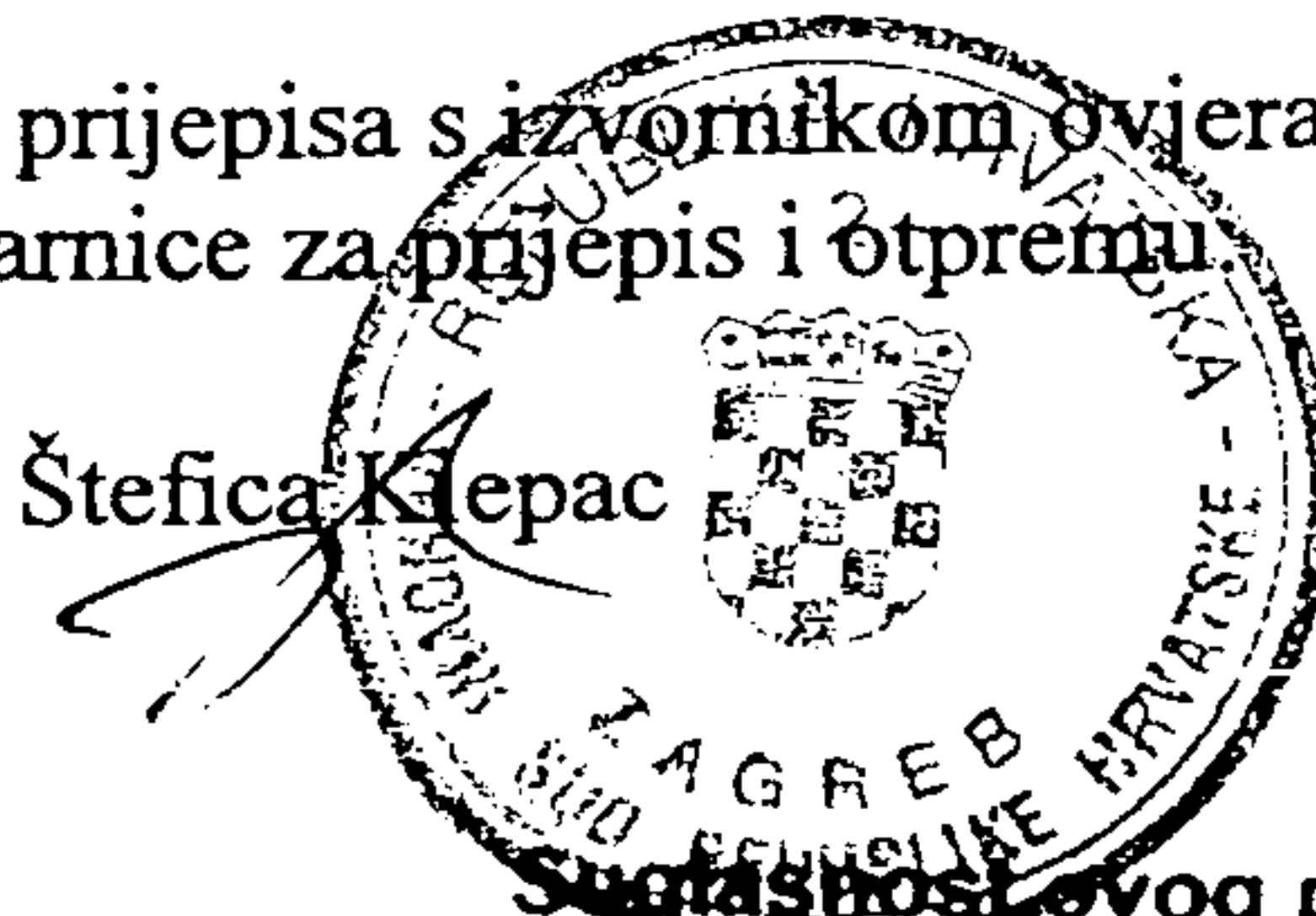
U Zagrebu, 5. svibnja 2005. godine

Zapisničar:
Zdravko Stojanović, v.r.

Predsjednik vijeća:
Katica Jelić, v.r.

Suglasnost ovog prijepisa s izvornikom ovjerava
Voditelj Pisarnice za prijepis i otpremu

Štefica Klepac

Suglasnost ovog prijepisa
s izvornikom ovjerava
ovlašteni službenik

[Handwritten signature]